Direktörü . Başyazıcısı
BEKİR SÜKÛTİ

Telefon No : 79
Uzunsokaa No: 63-65-67

Fiatı
100
Para

YENİYOL

GÜNDELİK SİYASÎ GAZETE - TRABZON

Yıllığı
750
Kuruş

3 Eylûl 936
PERŞEMBE

Sayı : 2184
13 üncü yıl

Habeşistanda
Yeni bir Habeş hükûmeti kuruldu!

İzmir fuarı
Fakat nerde Trabzon fındığı?

Yüksek görüşlü, yüksek duyuşlu başkanımız İsmet İnönü, evvelki gün İzmir fuarını açtılar. İsmet İnönü, serginin muvaffak bir eser olduğunu söylerken, çok haklı olarak duydukları bir teessürü de gizlemediler ve açıkça, şikâyetlerini izhar buyurdular.

Baş bakanımızın teessür ve şikâyetleri, sergiye geniş mikyasta iştirâkleri gereken vilâyetlerimizin bu önemli işi ihmal etmiş olmalarındandır.

İnönü, açma nutkunda aynen şöyle diyor : " sergi, gerek endüstüri, gerek ziraat sahasında Tükiyeyi tamamile temsil edemiyor. varlığımız bu gördüğümüz eserlerden fazla, hem çok fazladır.....„

Bu sabahki telğrafların getirdiği bu haberleri okurken, ilk önce hatırmıza Trabzon geldi, kendi kendimize, acaba dedik, İzmir sergisinde Trabzonun bir pavyonu yok mudur, ve hiç olmazsa fındığımız da teşhir edilmiş değil midir?

Böyle bir ihtimali pek de varit görmemekle beraber, yine içten gelen bir şüphe ile, keyfiyeti sorurlması icap eden yerlerden sorduk.

İçimizden gelen şüphe, maalesef acı bir hakikat halinde karşımızda tecelli etti, İzmir sergisine iştirâk edememiş, hatta bir pavyon açmak şöyle dursun, yaymağa, tanıtmağa mecbur bulunduğumuz fındığımızdan bir avuç bile gönderememişiz!

Bu acı hakikatle karşılaşınca, Büyük başbakanın teessür ve şikâyetlerini daha iyi anladım!

Memlekete milyonlarca para getiren, fakat öyle olmakla beraber, onu yaymak ve tanıtmak hususundaki mecburiyetlerimiz günden güne daha çok artan en büyük istihsal ve ihraç metaımız fındık, nasıl olur da İzmirde açılan ve aylardan beri hazırlanan beynelmilel bir sergide teşhir edilmiş olmaz!

Ticaret oddası, bu ihtiyacı duyduğu ve iştiraki de çok arzu ettiği halde, elinde ikiyüz liradan fazla parası olmadığı ve başka para da bulamadığı için, sergiye iştirâk etmek ve bir. Trabzon pavyonu hazırlamak imkânını bulamamış / haydı o rası öyle olsun, fakat bu iş, bir mahsul ve bir memleket işi olduğuna göre, memleketçe de bir hal çaresi bulunamaz mıydı, dersiniz.

Bari, gelecek sene için şimdiden ezberliyelim bu işi...

Bekir Sükûti Kulaksızoğlu

Muvaffak bir eser
Başbakan İsmet İnönü İzmir Fuarını açtı

İsmet İnönü vilâyetlerimizin geniş mikyasta sergiye iştirâk etmemiş olmalarından şikâyet ettiler..
Atatürkün İzmirlilere selâmları..

Ankara 2 — İzmir Fuarını dün açan İnönü, Fuarı " muvaffak bir eser „ diye tavsif etmekle beraber vilâyetlerimizin, satış mıktarına bakmıyarak, sergiye genişçe iştirâkleri gereken ve bunu ihmâl etmelerinden şikâyet etmiştir.

Başvekil demiştir ki : Sergi gerek endüstüri, gerek ziraat sahasında Türkiyeyi tamamile temsil edemiyor. Varlığımız bu gördüğümüz eserlerden fazla, hem çok fazladır. Gelecek İzmir Fuarını daha iyi bir tarzda göreceğimize kuvvetle eminim.

İnönü, Atatürkün Fuara alâkalarını ve İzmirlilere selâmlarını alkışlar arasında halka bildirmiştir.

İspanyada dahilî muharebeler Bütün şiddetile devam ediyor..
Madriti İrunu bombardıman eden Asîler Tagie vadisinde ilerliyorlar!

Ankara 2 — İspanyada âsîler İrunu ve Madriti bombardıman etmişlerdir. ve Toledo vilâyetinde Tagie vadisinde ilerlemişlerdir. Bir hükûmet tayyaresi Burgosu bombardıman etmiştir. İspanya hükumeti Atina, Londra ve Panama elçilerini azl etmiştir.

Habeşistanda
Bir Habeş Hükûmeti Kuruldu!

Ankara 2 - Bir Londra haberi garbî Habeşistanda Gore şehrinde Volde Sadıkın reisliğinde bir Habeş hükûmeti teşekkül ettiğini bildiriyor.

Hava Müdafaası
İşte böyle yüksek heyecanlarla Başarılır!

Ankara 2 — Yusufeli kazasının Orsis köyü halkı hava kurumuna yarış edercesine teberrude bulunmuşlardır. Zinet altınlarını veren kadınlar, bir günlük harmanlarını hediye edenler vardır.

Terfi

Askerî hastanesinin kıymetli dahiliye mütehassısı doktor yüzbaşı Turğut binbaşılığa terfi etmiştir, Tebrik eyleriz.

Erzurum Saylavları
bu sabah Erzuruma gittiler.

Erzurum saylavlarından bayan Nakiye, profesör Dr. Saim Ali, General Zeki ve Pertev dün akşam Güneysu vapurile İstanbuldan şehrimize gelmişlerdir. Vapurdan kendilerini bazı zevat karşılanmış, Yeşilyurda inmişlerdir. Profesör Saim Ali, gece Doktor arkadaşları tarafından şerefine verilen şölende bulunmuştur. İşittiğimize göre saylavlar bir ay kadar intihap dairelerinde temaslar yaptıktan sonra yine Trabzon yolile avdet edeceklerdir.

Saylavlar bu sabah erken Erzuruma hareket etmişlerdir

Az öz
Hava müdafaası işi işte böyle heyecan ister...

Dün Artvin mubabirimiz bize Yusuleli köylerinin, hava müdafaası yolunda, çok heyecanlı bir hareketini bildirmiştir. okurlarımız bu haberi dünkü sayımızda okudular. Bugün de Anadolu ajansı Yusufeli köylülerinin bu içten gelen heyecanlı hareketlerini yayıyor. Sayın okurlarımız bu telgraf haberini de bugünkü şayımızda göreceklerdir.

Yusufeli köylüleri, hava müdafaası işini çok içten duymuşlar, ve duyğularını da canlı, heyecanlı ve örnek bir şekilde izhar etmişlerdir: Uçaklar geçerken harmanının üstünde duran bir erkek, mahsulünü, olduğu gibi, bir kadın da gönsündeki altınını çıkararak bu yüksek vatan işine teberrü ediyor. Ve sonra heyecanın özlülüğüne bakın ki, " Uçak yüzgörümü haftası „ nı da ilân ediliyor.

İşte hava müdafaası işi, böyle yüksek heyecan ister ve böyle heyecanlarla başarılır..

Köylülerimizden örnek alalım bari!

B — S

C. Danyaloğu

Vilâyetimiz İnhisarlar başmüdürü Cemal 'Danyal oğlunun Samsun İnhisarlar başmüdürlüğüne atandığını evvelce haber vermiştik. Bay Cemal dün akşamki posta ile yeni vazifelerine gitmek üzere şehrimizden ayrılmış, dostları ve inhisar memurları tarafından iskeleye, vapura kadar uğurlanmıştır. Muktedir bir başmüdür olan bay Cemal yeni vazifelerinde de muvaffakiyetler dileriz.

B. Mümtaz

Şehrimiz orta okul direktörü kıymetli hemşerimiz bay Mümtaz İstanlbul orta okul direktörlüğüne atanmıştır. bay Mümtaza yeni ödevlerinde de muvaffakiyetler dileriz.

Ticaret

1936 da Sovyet dahilî ticareti

Sovyetler birliği dahilî ticaretinin hacmı bu yıl 100 milyar rubleye varmaktadır ki bu geçen yıla nazaran yüzde 25 nisbetinde bir tezayüdü ihtiva eylemektedir.

1936 Yılının ilk altı ayı içinde elde edilen neticeler tahlil edilirse bu muazzam proğramın muvaffakıyetle tatbik edilmekte olduğu kolaylıkla anlaşılmaktadır. Filhakika 1936 yılının ilk altı ayı zarfında dahilî ticaret hacmı 49,8 milyara batığ olmuştur ki geçen yıla nazaran bu mikdar yüzde 28,7 nisbetinde fazladır.

Perakende satış planı bu altı ay içinde tam olarak tatbik olunmuştur. Bu yılın ilk altı ayı zarfında şeker satışı, geçen yılın aynı aylarına nazaran, yüzde 67,8, nebatî yağların satışı yüzde 52,9, sağ yağınki yüzde 23,3 yumurtanınki yüzde 223,2, peynirinki yüzde 56, konservelerinki yüzde 45,9, etinki yüzde 14,6 bir fazlalık irae etmiştir.

Endüstri mahsullerinin satışı da yükselmiştir. Netekim pamuk mensucat satışı gecen yıla nazaran yüzde 31,6, yün mensucatınki yüzde 43,9, ayakkabı satışı yüzde 52,1, ipekli satışı yüzde 78,6 ve keten satışı yüzde 267 nisbetinde fazladır.

Yalnız köyler halklının ihtiyacatını nazarı dikkata alan istihlâk kooperatifleri, bu yıl büybk bir muvaffakıyet göstermişler ve altı ayda 10,5 milyarlık eşya satmışlardır.

Kolkhozlar da bu yıl altı ay içinnde yüzde 70 kadar fazla eşya pazara götürmüşlerdir ki bu da kolkhozlar ticaretinin geniş adımlarla ilerlediğine delalet eylemektedir.

T. A.

Çocuk Bahçeleri istiyoruz!
Mektebin yaptığını sokakta yıktırmamak, çocuklarımızı sokak çocuğu olmaktan kurtarmak için lâzımdır bu..

On yıldır söyleriz, bu şehrin çocukları için bir değil, bu şehir içinde yer yer çocuk bahçeleri lâzımdır... Fakat bu on yıl içinde, on bahçe değil, tek bir bahçe bile yapmadık... Çocuk bahçeleri, lüks ve fantezi işlerden değildir, mektebin önemi neyse, mektep nekadar lüzumlu bir müessese ise, çocuk bahçeleri de okadar önemli ve okadar lüzumlu bir iştir.

Her şey bitti de bu iş mi kaldı demiyelim, zaten, sırası gelmemiş işlerden değil, devrin ve eğitim bakımından, hatta çok da geç kalmış, geç kalınmış işlerdendir bu.....

Çocuklarımız için bir değil, birkaç bahçe istiyoruz. İşi çetine tutmıyalım, lüksünü istemiyoruz, sade, basit, ve ucuzlarını..

Mektebin yaptığını sokakta yıktırmamak, çocuklarımızı sokak çocuğu olmaktan kurtarmak ve nihayet büyük yarına devrimci aydın nesil yetiştirmek için çoktan gereken bir iştir bu!

Sekizinci ders

SİYASAL PARTİLER

RECEP PEKER

Seçimler sonunda, parlamentolara devlet kuvvetine temel olacak çoklukta partiler gelmiyordu. Zayıf ve dağınık siyasal partiler yığınının düşkün halini, kurucu ve başarıcı değere çıkarmak için, yapma toplu luk tedbirleri arandı. Bu yolda bulunan çareleri şöyle hulâsa edebiliriz.

Koalisyon hükûmleri ve ünifiyeler

Öz düşünceleri baka olan siyasal partiler, kendi ana prensiblerine bağlılıklarını elde tutmakla beraber, hükûmet kurmunda birleşiyorlar. Bu geçici anlaşma sonunda üyeleri ayrı partiler den bir araya gelen koalisyon hükûmetleri kuruluyor Bu hükûmetlerde koalisyon yapan partilerin yekûnu parlamentoda hükûmete dayanak oluyor.

Fakat partiler dağınıklığının getirdiği boşluğu dol durmak için yapılan bu tedbirin de tatbik bakımından değeri çok düşüktür. Daha önceki derslerde gördüğümüz gibi, bu tip hükûmet lerde partileri temsil eden nazırlar daha kabinelerin ilk çalışmalarında çekişme ğe başladılar. Ulusal bir amaç güdmesi gerek olan bir kanun projesi yapılırken her nazır, kendi partisinin prensibleri bakımından ayrı ayrı şeyler ister. Böyle hükûmetin, bütün hükûmleri birbirine uyan, birbirini ta mamlayan ahenkli bir proje ile meclis önüne çıkması bile güç olur. Koalisyon hükûmeti tipi, karşı partilerin çalışmalarını önliyecek yapma bir birleşme ile menfi bir tesir yapmakla beraber, devletin büyük işleri başarması bakımından, hiç bir yerde değer ve kuv vet göstermemişler.

Partiler dağınıklığını bir derece toplamak için, gidiş ve görüşlerindeki farklar nisbeten büyük olmıyan partilerin, cenahlar üzerinde birleşmeleri de, bazı yerler de bir topluluk çaresi olarak düşünülmüştür. Bu ünifiye partiler tipi de devlet idaresinin gösterdiği güç lüklere gögüs verecek ve liberal devletin işlemesindeki bozukluğu düzeltecek a melî bir değer kazanamadı.

Liberal devlet tipinde parti mütarekeleri ve ulusal kabineler

parti dağınıklıklarının yaptığı anarşi içinde güçlüklere çarpıldıkça türlü

Arkası var

Komşu Rusyada

Sanat

Dördüncü Sovyet tiyatro festivali

Dördüncü Sovyet Tiyatro festivali, Moskovada 1 eylûlde açılacaktır.

Hazırlanan programlara ve bu hususta verilen malûmata göre, 1936 Festivali diğerlerinden daha revnaklı olacak, ve evvelce olduğu gibi yalnız bir şehirde, Moskova ile Lelingradda cereyan edecektir. Festival programında eski tiyatro sanatına olduğu kadar yeni tiyatro cereyanlarına da yer ayrılmıştır. Festival için gelenler, Meyerhold tiyatrosunda " fazla zeki olmak felâketi „ komedisini Vahtakgov tiyatrosunda " aristokratlar „ piyesini, Moskova akademik sanat tiyatrosunda Tolstoyun meşhur eserinden muktebes " basûbadelmevt „ piyesini, Devlet tiyatrosunda " Andersenin hikâyeleri „ ni, Lelingrad opera ve Balet tiyatrosunda " Bahçesaray çeşmesi „ balesini, Lelingrad küçük operasında " Sakin Don „ isimli yeni Sovyet operasını, Moskova büyük opera Akademik tiyatrosunda da " İvgen Onegin „ klâsik Rus operasını seyredeceklerdir.

Geçen seneki üçüncü Festivale yabancı memleketlerden 300 kişi iştirâk etmişti ; bu sene 500 den fazla yabancı ziyaretçi beklenmektedir . Bunlar arasında tiyatro ve sanat âleminde çok iyi tanınmış büyük şahsiyetler vardır. Gurup halinde gelen ziyaretçiler de mevcuttur.

DIŞTA

Bir mahkûm kaçtı

1923 de Fasta İspanyaya karşı isyan eden Abdülkerim, 1926 da Fransızların müdahalesi yüzünden dayanamadı ve teslim oldu... Onu Reunion adasında haps ettiler.. bu tarihî hadise, emperyalist devletlerin, mazlum milletlere karşı daima yoptğı mücadelelerin bir misalidir. Vatan ve istiklâl aşkile yanan kalpleri deşmek, milyonlarca insanı esir yaşatmak için her kuvvetli kendinde bir hak görüyor.,. Kendilerine yakıştırmadıkları esareti başkalarına kabul ettirmekten çekinmiyorlar.. Menfaatlarının çiğnenmemesi için milyonlarca insanı çiğniyor, fikirlere zencir vurmak istyorlar,, .

Abdülkerim senelerce büyük gayesi için çarpıştıktan sonra bir adanın köşesine hapsedildi. Fakat fikirlerine zencir vurulamadı.. Üç yıl çarpıştı; üç yıl da kafasında haksızlığa karşı volkanlar hazırladı.. Nihayet Reuniondan kaçtı..

Bu kaçış hayat endişesinden değil istiklâl emelindendir. Faslıların bir kaç gün sonra İspanyaya ateş açtığını işitirsek büyük mücahidi bir daha alkışlayacağız.. İstiklâli tehlikeye düşen insanlar bu çarpışmanın kiymetini bilirler. Türk milluti bunu çok yakından tanır. Sevr ile par çalanmak istenen Türkiye büyük gayelerini tahakkuk ettiren büyük önderinin büyük imanile kurtudu; bunun için Türkler, istiklâl uğrunda kalkan başları yapancı dahi olsa içten alkışlar....

K. Kefeli

Okurlarımız Ne diyor

Ekmeklerin içinde fare pisliği çıkıyor!

Bir okurumuz, aldığı ekmeğin dişlenmiş bir parçasını matbaamıza kadar getirerek bize gösterdi ve sordu:

Söyleyin allah aşkına bu ekmek yenir mi ? demek ki, görmesek yemiş olsaydık yemiş gitmiştik ! ...

Bu miyde bulandırıcı vaziyete karşı ne demeli, ne yapmalı bilmiyoruz, şuka darçık olsun söyliyoruz:

— Rica ederiz, yalvarırız sana ey Belediye, bu halk bukadar ihmâle layık değildir !

Kızılay Haftası

19-9-936 tarihine müsadif cumartesi gününden başlamak ve bir hafta devam etmek üzere evvelce tehir edilmiş olan kızılay haftası yapılacaktır. Program hazırlanmaktadır. Mezkûr hafta içinde gerek parklarda ve gerekse sinemada güzel eğlenceler tertip edileceği işitilmiştir.

Ankara

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan : Norbert Von Bischoff
Avusturyanın Ankara Elçiliği sabık müsteşar

Türkçeye çeviren : Burhan Belge

[23]

Osmanlı İmpratorluğu bir takım eyaletlerden teşekkül ediyordu. Bunlar ya daha zengin ya daha fakir idi. Ya reayası çok ya mümini çoktu. Hepsinde aynı hukuk söz yürütmekte idi. Hiç birinin tradisyon veya tarihe dayanır hususi bir yaşa yış tarzı yoktu. Bunları birbirine bağlıyan, her tarafta aynı olan idarî nizamdı.

Büyük İskender'i yahud Romalıların yahud hattâ Bizans'ın imparatorluklariyle karşılaştırınca, ne fark ve ne başkalık !

İskender, imparatorluğunu teşkil eden parçalardaki otoritesini, iyi kötü, rengyonal politika ve din tradisyonlarına taşıtmağa çalışmıştı.

Roma imparatorluğu, gerçi çok merkeziyetçi idi. Fakat tatbik ettiği yasa, her tarafta aynı değildi. Yapılan değişikliklerde kâh politik bir oportünizme kah tarihi bazı hususiyetlere uymuştu. Bunların hepsi bir arada, Romalılar idaresine o malûm olan dinamizmini vermişti.

Evet hattâ Bizans bile, teokratik bir varlık olmak itibariyle Osmanlı İmparatorluğuna çok benzemesi ve müsavat prensipini her tarafta aynı şekilde muhafaza etmekte bir fayda beklemesi lâzımgeldiği halde, bu müsavatı politik ve tarihi bazı hususiyetler ve teşkilâtlarla telif etmesini bilmişti.

Eğer Osmanlı İmparatorluğu gibi yüksek bir kültür seviyesine gelmiş bir memleket kendinden önce gelen imparatorlukların yaptıklarını yapmağa ve idare ettiği parçaları canlı birer organizma halinde kendi aralarında ve birbirleri üzerinde müessir unsurlar halinde birleştirmeğe muvaffak olmadı ise bunun mesuliyetini bir taraftan osmanlı teokrasisine fakat bir diğer taraftan da bu teokratik akidedeki göçebelikten kalma politik telakkilere ve göçebelik ihtiyaçlarına yüklemek lâzımdır.

(1) İşte bizim münevverlerimizden "arab müslümanlık" ve "osmanlı müslümanlık" devirlerinin karşılaştırılması ile cevab istiyen bir dava ! - B. B.

- Arkası var -

Hatıralar

29 AĞUSTOS

- Geçen sayıdan artan -

Şafak söküyürdu, sincanlı ovasının uzak ufuklarından temiz, lekesiz bir güneş yükseliyordu, Bizde biraz sonra başlıyacak kanlı savaşın raşe ve heyecanı içinde bizim ihtiyar İmam ile konuşurken, yukarıda tepenin tam üstünde patlayan bir obus mermisinin gürültüsü ile, İmam ve ben kulaklarımızı tikamaya yeltenirken birbirini takip eden mermi infilakları arasında artık bir şey duymaz olmuştuk. Az sonrada tepeden (allah, allah) sesleri geliyordu. Nekadar zaman geçtiğini bimem, sihhiye neferi geldi:

— Efendi, asker tepeyi aldı.

— Oh oh. Başka ?

— Kemal Şehit olduda, defnettik.

— Vah vah. Zavallı genç Beşiktaşlı.

Diyebilmiştim, Akşamdan yarasın acımadan sarılmasını istiyen bu kiymetli delikanlı hiç acı duymadan hayatain ebediyyen gözlerini kapamıştı: Ve bundan başka iki zabit ve 54 neferimiz de yaralanmıştı. Bu canımız kadar sevilen kahraman arkadaşın nasibinin hain bir tecellisiyle, alnına tesadüf eden bir kurşunla ölümünün ıztırabını çeker, elinde Süngü durmadan, yorulmadan düşmanı tepeden aşağı kovalayan kahraman Mehmetleri görmek için tepeye çıktığım zaman Güneş dünyanın başka semtine Türkün bu günkü zaferini güya tezden ulaştırmak için yine Sultan dağlarının ardından bizlere, o günün son ve ılık sıcaktlığını sunarak uzaklaşıyordu, ne çabuk gün geçmiş, akşam olmuştu. İşte bu gün Ağustosun 27 inci gününün akşamı idi. Ve bu gün yine binbir Türk kahramanlığının bir tanesinin daha yaratıldığı günün akşamı idi.

Düşman artık kaçmıştı, Sincanlı ovasında hep bir likte kovalamıştık, ve nihayet Murat dağlarının eteğinde, ada çalda yine karşılaşmış bulunuyorduk, fakat o yol kesilmiş yol olarak gösterilen Murat dağlarına sığınmak çarelerini ariyordu, bizimkiler, dağa kaçmaması için tavuşanı düzde avlamak istiyorlardı. İşte karşılaşmamızın şekli.

Ada çal köyünün arkasında, o güzel çam ormanları arasında, saatlarca süren Türkün öldürücü ve dünyaya hak ve zafer ilân eden ateşi arasında düşmanın o muazzam fakat kustah ordusu nasıl eriyor, nasıl sönüyor , ve azalıyordu, azalan her ferdin çamlık larda patlayan mermilerin verdiği korku ve dehşet içinde nasıl çığlıklarla kaçıştıklarını gözümle görmüş tüm 29 Ağustos gününün son dakıkaları idi. Güneş bizi zaferden örülmüş bir hale içinde çamlıklar arasında mes'ut ve muzaffer bırakarak ayrılırken, akşamın bu loş gölgeli zamanında neferlerimizin, suvarilerimizin önümüzdeki sırtta, serbest, ve seri hareketlerini görmüşdüm. İşte bende sırtın üstünde ve atımın üzerinden güzle görüyordum, ne azemetli, heyecanlı bakıştı.

Türkü boğmaya, Türk vatanında dağdaş kurup efendiliğe gelen kahbe düşman, adi bir insan sürüsü halinde kan ve ateş deryası içinde ağlamakla, yalvarmakla yerlerde sürünüyordu.

Feci fakat sevindiren sahne, En bedî heyecan. Önümüzde hari bir dünyanın bütün ümütlerinin söndüğünü, büyük hulyaların bir seraba döndüğünü, gözle görürken, tarihte ezeli hakimiyetini yaşatan Türklüğün işte burada ebedî hakimiyetini bir daha ve bütün dehşet ve azemetiyle ilân edildiğini hissediyorum. mest ve mesrur bir seyrediş.

İşte bu gecenin sabahında da Türkün istiklâlinin ebediyet kadar uzun ömrü son bir defa daha dünyaya duyurtulurken, bütün bu yüksek tecellinin rehberi olan Büyük insan GAZİ, duygularımızı uyuşturan, varlığımızı gaşyeden bir raşe ile sarsılan gönlümüze, kalbimize ta, canımıza sinmişti..

Nemutlu bizlereki 29 Ağustosu yaşamış bulunuyoruz.

F...

Sağlık

İhtiyarlık varmıdır ? ve nedir ?

Uzun bir ömür beratını elde etmek için ne yapmalıdır ?

[8]

Uzun bir ömür, beratını elde etmek için, ahlâk hıfzıssıhhası da beden hıfzıssıhası kadar lâzımdır. Bedenin ahlâka büyük tesiri olduğu gibi, ahlâkın da bedene mühim tesiri vardır.

Bakınız nasıl ? eğer hazmınız kolaysa o zaman kendinizi neşeli ve çevik hissedersiniz. Bunun aksine olarak, hazmınız bozulmuş ise, çok ağır, titiz ve tenbel olacağınıza şüpheniz olmasın. Eğer üstün nefes alarak ciğerlerinizi doldurdunuz ise, içinize hayat veriyorsunuz demektir. Fena ve gayri kâfi nefes alıyorsanız, o zaman da hayatınızın durğunlaştığını, maneviyatınızın düşkün olduğunu görürsünüz.

Peklik mi çekiyorsunuz ? mutlaka neşesiz ve hüzünlüsünüz. Günde iki defa bağırsaklarınızı boşaltmayı öğrendiniz ve onu itiyat edindiniz mi ? işte o zaman fikrinizde bir küşayış, ruhunuzda bir ferahlık, zekânızda dahi bir keskinlik duyarsınız.

AHLAKIN BEDEN ÜZERİNE OLAN FENA TESİRLERİ - ruh uyandırdığı bedenin sahibi olduğuna göre; hastalıkların tedavisinde manevi tedaviye büyük yer verilmiştir. Çünkü: maneviyati düzgün olan bir hasta, veya kendisine ameliyat yapdırmak isteyen bir adam, gerek tedaviyi ve gerekse ameliyatı daha kolaylıkla kabul ve arzu eder.

Maneviyatın hastalar üzerinde çok büyük tesirleri olduğunu size bir misal ile anlatayım.: 339 senesinde İzmirde bulunuyordum. Bir gün muayenehaneme bir kadın hasta muracaat etdi. Ve bana uzun bir hikâyeden sonra, İzmirde kendini baktırmadığı hiç bir doktorun kalmadığını, ve hiç birinin de derdine çare bulamadıklarını anlatdı. Hastayı muayene etmeden evvel, hastanın ruhan muztarip olduğunu gördüm. Ve kendisine çok ciddî olarak dedim ki : hakikaten sizin derdinizi dinleyen doktor arkadaşlarımız, sizin hastalığınıza hiç ehemmiyet vermemişler, halbuki siz çok mühim, ve sizin hayatınızı kemiren bir bela karşısındasınız. Hastanın şikâyeti, karnındaki bir yılanın mevcudiyeti idi.

Hiç merak etmeyiniz ben sizin bu karnınızdaki yılanı çıkaracağım ve sizi bu müthiş dertten kurtaracağım, dedim. Bu suretle hastama çok kuvvetli bir telkin yaparak muayeneye başladın. Hiçte lüzümü olmadığı halde hasta ile tam bir saat meşgul oldum. Muayene bitince: hasta bana dönerek bay doktor, elli yaşıma gidiyorum kendimi bir çok döktorlara baktırdım. Fakat bu tarzda benimle uzun uzadıya bir saat meşgul olan doktor görmedim dedi. İşte görüyorsınızki: hastanın bana karşı maneviyatı çok kuvvetlenmiş ve itimadı da çoğnlmışdı. Hastayı nasıl tedavi etdim bilirmisiniz. ?

Şöyle: eczahanelerde şişeler içinde, alkol ile tesbit edilmiş yılanlar vardır. Bunu hepiniz görmişsinizdir. O yılanlardan bir tane aldım. Bir leğen içerisine biraz solüsyon permenganat koyarak yılanı onun içine attım. Ondan sonra; hastaya kusturucu bir ilâç verdim. İlâç tesirini yapınca, hastayı bu kaba kusturdum.

- Arkası var -

Doktor Kâzım Güler

Halk Manileri

Ağaçlar yaprak döker
Şu kız belimi büker
Bir güzelin derdinden
Bu gönlüm neler çeker.

* *
*

Kuş öter hazin hazin
Sünbüller açar yazın
Güzellikte eşin yok
Çekilmiyor hiç nazın.

* *
*

Bülbül öter tikende
Kız gönlüm kaldı sende
Bekliyorum kaçta gel
Ay buluta girende.

Baba Salim Ögütçen

Sevmişti bu gönlüm

EDEBİ BÜYÜK ROMAN

(64) Yazan : DURMUŞ TÜRKMENOĞLU

Rica ederim biraz burnunuzun yerini değiştiriniz, çünkü madmazel İzmorayı görmeme mani oluyor...

Tiyatroda bir rezalettir koptu. Bu sabah Sedat burunlu zat ile kübik kibar, halûk bir şahıstır. Döğüştüler. Bu cüretkâr adamın bir kurşun yemesini isterdim fakat heyhat ki olmadı.

56

Sedat bir akşam geç vakit iki arkadaşile beraber tiyatrodan dönüyordu. O akşam, erken yedikleri için karınları acıkmıştı. Fakat gecenin bu saatında açık lokanta bulmak mümkün değildi. En âdi meyhaneler bile çoktan kapanmıştı, birbirlerinden ayrılacakları vakit kapalı bir dükkânın kepenkleri arkasında hafif bir ziya dolaştığını fark ettiler.

Sedat dükkânın kapısına vurarak : Bulduk, dedi, burada yemeğimizi yeriz... Kapıda yarı çıplak iri bir adam göründü.

- Akşamlar hayrolsun bey efendi... Keyifler nasıl ?

Dükkâncı şüpheli bir nazarla onları süzerek :

- Teşekkür ederim dedi, bir emriniz mi var ?

- Estağfurullah... Emir değil rica... Fakat derdimizi anlatmamız için evvelâ içeriye girmemiz lâzım... Merak etmeyin... biz şehrin maruf adamlarıyız...

Herkes gibi dükkâncı da onları tanıyordu. Sedat dükkânın içinde dolaşarak :

- Sizden yemek isteyoruz, dedi.

Dükkâncı cevap verdi :

- Bu vakitte yemek olur mu ? Affedersiniz... Fakat ben erken kalkmağa mecburum...

- Adam sizde hatırımız için biraz geç kalkarsanız ne çıkar? Hem bize ne verirseniz razıyız.

- Matesüf hiç bir şeyim yok.

Sedat dolaplardan birinin kapısını açmışlı :

- Amma yaptınız ha, dedi, ya bu kızarmış tavuk ne güne duruyor...

Şimdi onu mükemmel yeriz. Biraz peynir, meyve falan da buluruz... Sonra tabii şerabınız da vardır.

Dükkâncı kızmağa başladı :

- Affedersiniz efendiler... Benim dükkânımı karıştırmağa selâhiyetiniz yok... Zannederim ki yemeğimi yemeğe kalkmayacaksınız...

Sedat masanın örtüsünü kaldırıp tabakları sıralayarak :

- Elbette zorla yiyemiyeceğiz... Dağ başı eşkıyası değiliz ya... Mamafih siz de aç adamları kapı dışarı etmek mürvetsizliğini irtikâp etmeyeceksiniz.. Çünkü o takdir de cebren burada karnımızı doyuracağız...

Dükkâncı hiddetinden mosmor olmuştu :

- Efendiler, hemen dükkânımdan çıkınız...

- Kendinizi beyhude yere üzüyorsunuz...

- Çıkmazsanız polis çağıracağım...

- Yaparsınız fakat hakkınızda hayırlı olmaz... Çünkü dükkânı içinden kapar, polisi cebren içeri girmeğe mecbur ederiz.. Polisin bir müdafaa hattını yarması ne demektir bilirsiniz ya. Nekadar cam çerçeve varsa gider... Bu meselenin tevellid edeceği rezalet ve dedikodular da caba... Malûm ya biz hiçbir şeyden çekinir adamlar değiliz...

Dükkâncı bu azgın sarhoşla başa çıkamıyacağını anlamıştı. Söğe saya hizmet ediyor, mahzenden şarap şişeleri getiriyordu...

Sedat adamcağızın yalnız hizmet etmesini de kâfi görmüyordu. Kendilerile beraber sofraya oturması, şarap içmesi için asıldıkça asılıyordu :

- Efendiler... Etmeyin... Ayıpdır... Yemeği yiyorsunuz... Barı beni rahat bırakın...

Sedat onu tereddütle derağuş ediyor, hiddetinden moraran iri yanaklarını öperek :

- Babaciğim... Sen içmezsen bizim de boğazımızdan geçmez. İnad edersen seni yere yatırır, zorla şişeyi ağzına boşaltırız diyordu.

Dükkâncıyı zorla sandaliyeye oturtmuşlar, göksüne bir peşkir bağlamışlardı.

İçlerinden biri :

Dansöz İzmarayı nasıl buluyorsun, dedi.

- Fena değil... Enfes mi enfes...

- Amma yaptın ha... Ondan daha güzeli sağlık... Bir içim su... Bütün şehir onun için yanıp tutuşuyor... Fakat karının bir belâlı âşıkı var... Gayet külhan ve yaman ipsizlerden...

Onun şerrinden kimse İzmaraya yaklaşamıyor...

Sedat sade bir tavırla :

- Ben bu adamın elinden İzmarayı alacağım, dedi.

- İzmarayı seviyor musun ?

- Hayır... Fakat onu o adamdan ayırmak isteyorum...

- Fakat dostu olan o adamla kavga etmek lâzım... Bu delilik.

- Ben İzmarayı böyle bir kavganın hatırı için isteyorum ya...

Dükkâncı yan gözle bu garip adama bakıyordu. Biraz evvelki neşesi sönmüş, yüzüne derin ve vahşi bir melâl çökmüştü. Yaradılışından hüzne meyyal bir adam olduğu için neşe ona yaraşmayor, eğlenen adamların arasında yolunu şaşırmış bir seyyaha benzeyordu. Sabah yaklaşmıştı. Arkadaşlarına : (Haydi, dedi. Hep birden kalkdılar. Dükkâncıya bol para verdi.

- arkası var -

Nakliyat

Sovyetler Birliğinde demiryolu faaliyeti

Geçen Kânunu saninde 1936 Temmuzuna kadar geçen yedi aylık müddet zarfında sovyet demiryolları büyük muvaffakiyetler elde etmis ve bu suretle demiryolu naklıyatı, sovyet millî ekonomisinde en mühim mevkie çıkmıştır.

Yolcu ve eşya nakliyatı çok bariz bir ilerleyiş göstermiş ve günde doldurulan vagon, kânunusanide vasatî olarak 77,603 iken Temmuzda 90,496 ya çıkmıştır, Halbuki geçen yıl temmuzunda yükletilen vagonların yevmî vasatisi ancak 72.952 idi.

1936 Yılının ilk altı ayı zarfında, sovyet trenleri, geçen yılın aynı aylarına nisbetle, yüzde 28,8 fazla kömür, yüzde 20,6 fazla kok, yüzde 21,8 fazla maden, yüzde 18,9 fazla petrol, yüzde 124,9 fazla inşaat levazımı, yüzde 61,2 fazla şeker taşımışlardır.

Yolcu nakliyatı da fazlalaşmıştır. Bugün Sovyetler Birliği demir yollarında geçen yaza nisbetle yüzde 50 nisbetinde fazla tren işlemektedir.

Demiryollarındaki bu faaliyetle beraber işçilerin vaziyetleri de iyileşmiştir. İşçiler yüzde 50 fazla gün delik almaktadırlar. Ayrıca bunlar için yeni evler yapılmış, kulüpler, tedavi merkezleri, çocuk bahçeleri vücuda getirilmiştir. Ev inşaatına tahsis edilen paradan gayrı bu yıl yalnız sıhhî yardımlar için, hastahaneler ve istirahathaneler için bir milyar ruple harcanacaktır.

Ayrıca inşaat ta faaliyetle devam etmektedir. Bu yıl 80 bin yeni vagon hatlara sokulacak ve 1400 yeni lokomotif işlemeğe başlıyacaktır. 12,000 eski vagon da hurdaya atılmıştır.

T. A.

Fakir çocuklar sünnet ettirilecek

Kızılay boşkanlığından:

20 Eylül 936 tarihine raslayan Pazar günü Trabzon Fakir çocukları Kızılay tarafından sünnet ettirileceginden şimdiden cemiyete muracaatla kayıtlatının icra edilmesi ilân olunur.

Pazarlıkla inşaat eksilmesi

Belediye encümeninden:

Ayafilbo-Çömlekçi mevkiinde ve kirlidere üzerindeki yıkık kemer (210) lira 87 kuruş bedeli keşifle beton olarak pazarlıkla yeniden inşa edilecektir.

İsteklilerin ehliyet vesikalariyle birlikte encümene müracaatları ilân olunur.

Pazarlıkla erat nakliyatı eksiltmesi

Askerî satınalma komsiyonundan:

936 mali senesi nihayetine kadar kor eratından Erzurumdan muhtelif istikametlere ve Trabzondan Bayburt garnizonlarına ve Erzuruma yapılacak perakende erat nakliyatı bir ay zarfında intaç edilmek üzre pazarlığa konulan nakliyattan bir ve ikinci pazarlık günlerinde talip çıkmadığından üçüncü pazarlığı 9-9-936 çarşanba günü saat 10 dadır. Teminatı muvakkatası (1260) bin ikiyüz altmış liradır. Taliplerin şartnamesini görmek üzre hergün ve pazarlığa iştirak edeceklerin vaktı muayyeninde müstahkem mevki binasında kor satınalma komsiyonuna muracaatları ilân olunur.

Doktor Necmeddin

Kulak, boğaz, burun mütehassısı

Askerî hastanesi kulak, boğaz, burun mütehassısı Bay Necmeddin vazifeden dönmüştür.

Semerciler başındaki 30 No.lu muayenehanesinde hastalarını kabule başlamıştır.

Talebe kayıt yenilmesi ve kabul şartları.....

Dumlupınar okulu baş öğretmenliğinden :

1 - Buyıl tekmil okul öğrencilerinin kaydı yenilencekdir.

2 - Her öğrencinin velisi birlikte gelip kaydini yenilemesi mecburidir,

3 - Kayit müddeti 1 Eylu'den 14 Eylula kadardır.

4 - Kaydını yenilemiyen öğrencinin okulla ilişiği kalmaz.

5 - Yeniden kayit için şu vesikalar lâzımdır,

A Nüfus cüzdanı

B - Sihhat raporu

C Aşı şahadetnamesi

D - Üç fotoğraf

6 - Kayıt müddeti bittikten sonra öğrenci kabul edilmez. 2 - 6

Kullanılmış kasa satın alınacak

Akçaabat Türk hava kurumu şubesinden :

Kullanmağa elverişli bir kasa satın alınacağından satmak isteyenler varsa ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde bir mektüple şübemize bildirmeleri ilân olunur.

3-579

Kapalı zarfla sadeyağ eksiltmesi

ASKERİ SATINALMA KOMİSYONUNDAN:

Erzincan kıtaat ve müessesat eratının senelik ihtiyacı olan (22200) yirmi ikibin ikiyüz kilo sadeyağına ihale gün ve saatında talip çıkmadığından 14 - 9 - 936 Pazartesi günü saat onda ihale edilmek üzere yeniden kapalı zarfla ihaleye konmuştur. Muhammen bedeli (15540) on beşbin beşyüz kırk liradır. Yüzde yedi buçuk ilk teminat (1165) bin yüz altmış beş lira (50) elli kuruştur. Şartnamesini görmek isteyenler hergün Erzincanda Tümen satınalma komisyonunda parasız görebilirler. Şartnamenin dördüncü maddesi mucibince istekliler teklif mektuplarını (2490) sayılı artırma ve eksiltme kanununun 32, 33, 34 üncü maddeleri ahkâmına tevfikan tanzim edilecek ihale saatından bir saat evveline kadar Tümen satınalma komisyon başkanlığına makbuz karşılığında vermiş bulunacaklardır. 29-3-7-12

Sabun, zeytin danesi eksiltmesi

Askerî satınalma komisyonundan :

Karaköse garnizonundaki kıtaların senelik ihtiyaçları olan [5000] beşbin kilo Sabun ile [2500] ikibin beşyüz kilo Zeytun danesi ve Kağızman garnizonundaki kıtaatlarının senelik ihtiyaçları olan [4600] dörtbin altıyüz kilo sabun ile [2000] ikibin kilo zeytin danesi açık eksiltme suretile alınacaktır. Karaköseye ait Sabunun tahmin bedeli [2250] ikibin ikiyüz elli lira ilk teminat [168] yüz altmış sekiz lira [75] yetmişbeş kuruş ihalesi 15-9-936 salı günü saat [19] da zeytin danesinin tahmin bedeli [1000] bin lira ilk teminatı [75] yetmişbeş lira ihalesi 15-9-936 salı günü saat [11] de kağızmandaki kıtalara ait sabunun tamin bedeli [1800] bin sekizyüz lira ilk teminatı [145] yüz kırkbeş lira ihalesi 15-9-936 salı günü saat [15] de zeytin danesinin tahmin bedeli [900] dokuzyüz lira ilk teminatı [67] altmışyedi lira [50] elli kuruş ihalesi 15-9-936 saat günü [16] dadır. İhaleleri karakösede satınalma komsiyonu binasında yapılacaktır, Şartnameleri görmek isteyenler komsiyanumuzda alıp görebilirler isteklilerin ihaldleri günü saat [9] da ilk teminatla ile birlikde muracaat etmeleri ilân olunur.

29-3-7-12

Pazarlıkla meşe odunu eksiltmesi

Askerî satınalma komsiyonundan:

Erzurum kıtaatı ihtiyaci için bir ay zarfında intaç edilmek üzre pazarlığa konulan bir milyon ikiyüz bin kilo meşe odununun pazarlığı olan 31 - 8 - 936 tarihinde talip çıkmadığından üçüncü pazarlığı 9-9-936 çarşanba günü saat 15 dedir. Teminatı muvakkatası (1800) bin sekizyüz liradır. Taliplerin şartnamesini görmek üzre hergün ve münakasaya iştirak edeceklerin yevmi muayyende müstahkem mevki binasında kor satınalma komisyonuna muracaatları ilân olunur.

Parke kaldırım ve trotuvar inşaat eksiltme temdidi

Belediye encümeninden:

(4524) lira 22 kuruş bedeli keşifli yemeniciler caddesinin parke kaldırım ve beton trotuvar inşaatının eksiltmesine talip çıkan olmadığından eksiltme 11-9-936 cuma gününe kadar on gün müddetle uzatılmıştır.

İsteklilerin ayni günde ve saat 15 de teminatı muvakkata ve ehliyet vesikalarile birlikte encümene müracaatları ilân olunur.

Sıhhatinizi koruyunuz ve 1936 modeli yeni bir

Frigidaire

alınız.

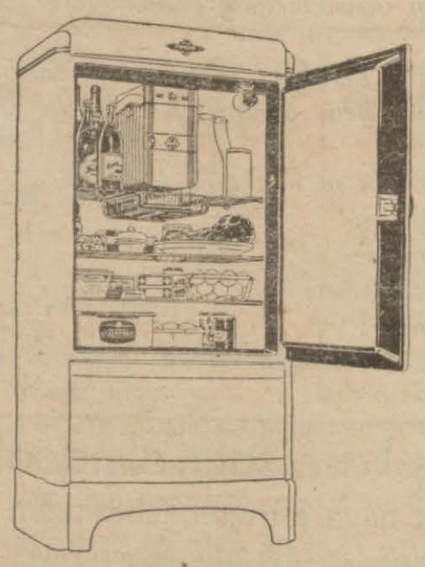

Yeni FRİGİDAİRE soğuk hava dolabı elektrik sarfiyatını yarıya yakın azaltan

EKOVAT

kompresörü ile mücehhezdir.

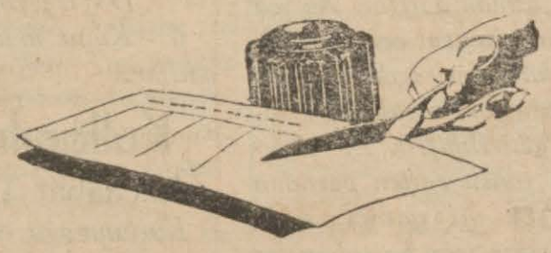

FRİGİDAİRE soğuk hava dolabında muhafaza edeceğiniz gıdalar ve her nevi içkiler bozulmadan uzun müddet kalırlar.

EKOVAT konpresörlü FRİGİDAİRE'e sahip olanlar elektrik faturası geldiği zaman ne kârlı bir iş yapmış olduklarını anlarlar.

FRİGİDAİRE'den daha üstün ve daha idareli soğuk hava dolabı yoktur. Halep orada ise arşın burada.... Geliniz, görünüz ve kanaat getirdikten sonra satın alınız.

Trabzon ve havalisi acentalığı HARUNLAR

HABİK

Rengi solmıyan, kalıbı bozulmıyan dünyanın en iyi şapkasıdır.

Trabzon ve Doğu vilâyetleri için satış yeri

Harunlar Müessesesidir.

Ayrıca çok ucuz kadın erkek ve çocuk şapkalarının çok zengin ve ucuz çeşitleri gelmiştir.

YENİYOL BASIMEVİ

Yeni temiz ve çeşitli hurufatile

Bütün matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda hazırlar ve gönderir.

Hazım, Talât, Behzat, İ. Galip, Feriha Tevfik, Muammer, Halide

Ve Türk tiyatrosunun en kıymetli san'atkârları

Bugece Yıldız Bahçesinde sizi bekliyorlar...

Hakikaten Türk sinemacılığının bir pırlantası olan

Karım Beni Aldatırsa

Türkçe sözlü ve şarkılı operetlerin en güzeli.

Avrupanın her tarafında Türk san'atını yükselten, tanıtan, bu muazzam eserimizi bu defa yeni şarkılarla süslenmiş yeni kopyasını mutlaka görünüz .....

Filme ilâveten:

1 - Yunanistanda karışıklıklar. 2 - Saatta 277 kilometre uçan kadın tayyareci. 3 - Buhrana karşı harp !!! 4 - Silan arkadaşları. 5 - Bulutlar arasında. 6 - Fransada av mevsimi. 7 - Amerika yolunda. 8 - İngiltere sarayında. 9 - Yeni radyo istasyonu. 10 - Yüzme yarışları.

Gelecek program:

Tam bir seneden beri hiç bir filmlerini görmediğimiz meşhur komiklerden STAN LAUREL ve OLİVER HARDY (şişman - ince) nin son eserlerinden

DERTSİZ ARKADAŞLAR

Fransızca sözlü kahkahalı büyük komedi.

Dünyanın en mükemmel, en zarif ve en hassas saatı muhakkakki

On beş sene teminatlı olan

HISLON

Cep ve Kol saatlarıdır.

En son modalarını ancak mağazamızda bulacaksınız.

Sayın halkımıza bir kolaylık olmak için TAKSİTLE de verilir.

ADRES : Trabzon Kunduracılar caddesi HAMİ ve KEMAL NALBANTLAR mağazasıdır.

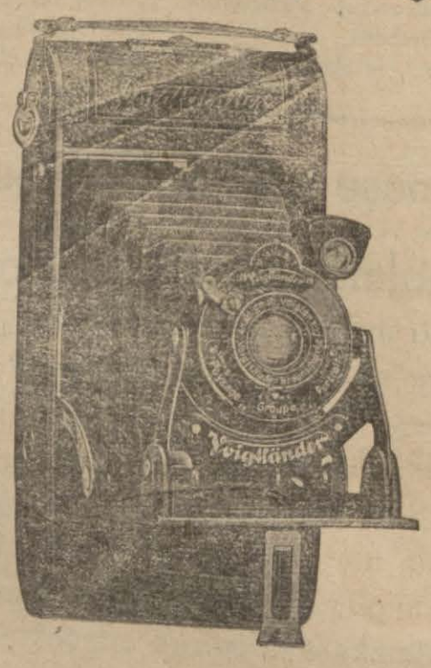

Asrımızda her Bayan ve Bayın en sadık ve en şık arkadaşı

FOTOĞRAF MAKİNASIDIR

Bugün Avrupada herkes her yerde mutlak beraberlerinde FOTO makinasını taşırlar.

Evimizde : Kodak, Zeissikon, Föyklender ve sair tanınmış markalar daima her boyda ve her cinste bulunduğu gibi fotoğrafa ait: Cam, Kart, Kâğıt, Teferruat, Hazırlanmış ve münferit eczalarla dürbün ve emsali hazırdır.

Toptan ve perakende en ufak taşra siparşıları süratla gönderilir.

Hususî atelyamız ve amatörhanemiz müstesna bir sanatkârın nezaretinde olup her nevi foto işleri yapılır. Taşra siparışları derhal gönderilir. Fotoğrafa ait bilumum izahat parasız olarak verilir.

Menfaatınızı gözetmek isterseniz mutlaka evimize müracaat ediniz.

Kitabi Hamdi ve Mahdumları